

Dolní Roveň 200
PSČ 533 71
Česká republika

DODATEK K ŠVP ZV Č. 1

NÁZEV ŠKOLY: Masarykova základní škola Dolní Roveň, okres Pardubice

ADRESA ŠKOLY: Masarykova základní škola Dolní Roveň, okres Pardubice, 533 71
Dolní Roveň 200

ŘEDITELKA ŠKOLY: Ing. Zarine Aršakuni

E-mail: arsakuni@zsdolniroven.cz

Tel. 466 688 177, 605 143 630

IČ: 00191086

IZO: 600096076

ZŘIZOVATEL ŠKOLY: Obec Dolní Roveň, okres Pardubice, 533 71 Dolní Roveň 1

IČ: 00273503

STAROSTKA: Iva Vinařová

tel.: 466 688 182

E-mail: obec@dolniroven.cz

KOORDINÁTORKA ŠVP: Ing. Zarine Aršakuni

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2007

**Dodatek k ŠVP ZV č. 1 projednán Školskou radou školy dne 2. 9. 2014 a zapsán pod č.j. MZŠDR
206/2014**

Ing. Zarine Aršakuni

ředitelka školy

Tímto dodatkem se upravují některé části stávajícího dokumentu ŠVP ZV TEREZKA, Masarykovy základní školy Dolní Roveň, okres Pardubice, platného od 1. 9. 2007, upravené verze s barevně vyznačenými změnami, platné od 2. 9. 2013, č. j. MZŠDR 262/2013 a projednaného Školskou radou dne 2. 9. 2013.

1. Upravuje se tabulace učebního plánu povinných předmětů pro 1. stupeň a 2. stupeň následujících způsobem:

Učební plán 1. stupeň

Časová dotace v RVP ZV	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem	Rozdělení disponibilní časové dotace
			1.	2.	3.	4.	5.		
35	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Cj	9	9	7 + 1 = 8	6+2 = 8 ¹	4+3 = 7	35 + 6 = 41	+6
9		Anglický jazyk Aj	-	+1	3	3	3	9 +1	+1
20	Matematika a její aplikace	Matematika M	4	4 + 1 = 5	4 + 1 = 5	4 + 1 = 5	4 + 1 = 5	20 + 4 = 24	4
1	Informační a komunikační technologie	Informatika Inf	-	-	-	-	1	1	0
12	Člověk a jeho svět	Prvouka Prv	2	2	2 + 1	-	-	6+1 = 7	0
		Vlastivěda Vl	-	-	-	2	1 + 1 = 2	3 + 1 = 4	1
		Přírodověda Přv	-	-	-	1	2	3	0

¹ Změna platí od 1. 9. 2014

		Etická výchova²				+1		+1	+1
12	Umění a kultura	Hudební výchova Hv	1	1	1	1	1	5	0
		Výtvarná výchova Vv	1	1	1	2	2	7	0
10	Člověk a zdraví	Tělesná výchova Tv	2	2	2	2	2	10	0
5	Člověk a svět práce	Pracovní výchova Pv	1	1	1	1	1	5	0
Týdenní dotace včetně disponibilní časové dotace			20	20 + 2 = 22	21 + 3 = 24	21 + 5 = 26	21 + 5 = 26	118	
14		Disponibilní časová dotace							14
		Minimální časová dotace	18	18	22	22	22		
118		Celková povinná časová dotace	–	–	–	–	–	118	14 ze 14
		Maximální časová dotace	22	22	26	26	26		

² Změna platí od 1. 9. 2014

Učební plán 2. stupeň

Časová dotace v RVP ZV	Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník				Celkem	Rozdělení disponibilní časové dotace
			6.	7.	8.	9.		
15	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Cj	3 + 1 = 4	4 + 1 = 5	4 + 1 = 5	4 + 1 = 5	15 + 4 = 19	4
12		Anglický jazyk Aj	3	3	3	3	12	0
+6		Základy německého jazyka ZNj	-	+2	+2	+2	+6	+6
15	Matematika a její aplikace	Matematika M	4 + 1 = 5	4 + 1 = 5	4 + 1 = 5	3 + 2 = 5	15 + 5 = 20	5
1	Informační a komunikační technologie	Informatika Inf	+1	-	+1	1	1 + 2 = 3	2
11	Člověk a společnost	Dějepis D	2	2	2	2	8	0
		Výchova k občanství Vko	1	1	1	+1	4	
		Etická výchova ³ Ev				+1	+1	1
21	Člověk a příroda	Fyzika Fy	2	1	1 + 1 = 2	2	6 + 1 = 7	1

³ Změna platí od 1. 9. 2014

		Chemie	-	-	2	1 + 1 = 2	3 + 1 = 4	1
		Ch						
		Přírodopis	2	2	1 + 1 = 2	1	6 + 1 = 7	1
		Př						
		Zeměpis	2	2	1	1 + 1 = 2	6 + 1 = 7	1
		Z						
10	Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
		Hv						
		Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0
		Vv						
10	Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	0
		Tv						
		Výchova ke zdraví	1	1		-	2	0
		VkZ						
3	Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	+1	1	3 + 1 = 4	1
		Pv						
Týdenní dotace včetně disponibilní časové dotace			26 + 3 = 29	26 + 4 = 30	23 + 8 = 31	23 + 8 = 32	98 + 23 = 122	
24		Disponibilní časová dotace						24
		Minimální časová dotace	28	28	30	30		
122		Celková povinná časová dotace	-	-	-	-	122	z 24
		Maximální časová dotace	30	30	32	32		

2. Nově se zavádí povinný předmět Etická výchova v 4. a 9. třídě - časová dotace 1 disponibilní hodina týdně.

ETICKÁ VÝCHOVA⁴

CHARAKTERISTIKA POVINNÉHO VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU ETICKÁ VÝCHOVA

Vyučovací předmět Etická výchova vede k osvojení a upevnění základních postojů, formou prožitků žáků, k ujasnění hodnotové orientace, k rozlišení a obra a zla a k jasným mravním normám

zásadám.

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova tvoří následující témata:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Komunikace citů.
6. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Na deset základních témat navazuje šest aplikačních témat, mezi která patří:

- Etické hodnoty
- Sexuální zdraví
- Rodinný život
- Duchovní rozměr člověka
- Ekonomické hodnoty
- Ochrana přírody a životního prostředí
- Hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka

⁴ Změna platí od 1. 9. 2014

Vzdělávací obor umožňuje zároveň rozvíjet čtenářskou gramotnost – porozumění textům, posouzení spolehlivosti a platnosti informací a jejich využití v životě

Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů. Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura navazuje etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství navazuje na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda ve vzdělávacím oboru Přírodopis navazuje na učivo životní styl a ochrana přírody a životního prostředí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj. V doplňujícím vzdělávacím oboru Dramatická výchova navazuje na učivo základní předpoklady dramatického jednání a proces dramatické a inscenační tvorby. Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy.

Etická výchova žáka především vede: k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Doplňující vzdělávací obor etická výchova u žáka rozvíjí: sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Hlavním důvodem pro zařazení etické výchovy do RVP ZV je skutečnost, že v naší školské soustavě chybí předmět, který by systematicky rozvíjel mravní stránku osobnosti žáků. Důležitost a aktuálnost tohoto kroku podporují i zkušenosti z většiny zemí OECD, ve kterých je předmět s podobným obsahem do vzdělávacího systému zařazen.

Vzdělávání je založeno na zásadách svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání (§ 2, odst. 1, písm. e) školského zákona).

ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU ETICKÁ VÝCHOVA

Vyučovací předmět Etická výchova je vyučována na 1. stupni v 4. ročníku v jednohodinové týdenní časové dotaci a na 2. stupni v 9. ročníku v jednohodinové týdenní časové dotaci

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Celkem hodin
Časová dotace	0	0	0	+1	0	0	0	0	+1	+2

Etická výchova 1. stupeň

Ročník: 4.

časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vazby a průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci - se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel - si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci - se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel - si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým 	<p>Základní komunikační dovednosti</p> <p>komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace</p> <p>základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva</p> <p>základy neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky</p> <p>komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu</p> <p>Pozitivní hodnocení sebe a druhých</p> <p>sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí,</p>	

<p>k druhým</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky - vyjadřuje city v jednoduchých situacích - využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů - reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc - reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku - si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení - se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách - identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě emfatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí 	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky - vyjadřuje city v jednoduchých situacích - využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů - reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc - reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku - si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení - se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách - identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě emfatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí - jednoduchými skutky realizuje 	<p>sebe prezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připsování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu akceptace druhého – zážitek přijetí pro každého žáka, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých</p> <p>Tvořivost a základy spolupráce tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování</p> <p>schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství</p> <p>Základy asertivního chování iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možnosti, jak vycházet</p>	
---	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy - iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně 	<p>tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy</p> <ul style="list-style-type: none"> - iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně 	<p>s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu</p> <p>asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání</p>	
---	---	---	--

Etická výchova 2. stupeň

Ročník: 9.

časová dotace: 1 hodina týdně

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vazby a průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní 	<p>Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - otevřená komunikace – úroveň komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách - aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání <p>Důstojnost a identita lidské osoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, 	

<p>jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhájí svá práva <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory - spolupracuje i v obtížných sociálních situacích - je vnímavý k sociálním 	<p>jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhájí svá práva <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory - spolupracuje i v obtížných sociálních situacích - je vnímavý k sociálním 	<p>svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost</p> <ul style="list-style-type: none"> - jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě <p>Asertivní chování</p> <ul style="list-style-type: none"> - asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu - obrana před manipulací – asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik - fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport <p>Reálné a zobrazené vzory</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve 	
---	---	---	--

<p>problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzuje etické aspekty různých životních situací - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů 	<p>problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzuje etické aspekty různých životních situací - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů 	<p>vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů a vhodné literární prameny, smysl autority, vztah k autoritě</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, eliminace vlivu agrese, zvládnutí agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií, média a volný čas - já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita <p>Iniciativa a komplexní prosociálnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství - iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc anonymnímu člověku, veřejná osobní angažovanost - uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí 	
---	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy 	<p>třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám</p> <p>Aplikovaná etická výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj - sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství - rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří - duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světonázorech - ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických ctností – 	
--	--	--	--

		<p>šetrnost, podnikavost</p> <ul style="list-style-type: none">- ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí	
--	--	---	--